

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

Federalni zavod za statistiku

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

	Tromjesečni izvještaj građevinarstva Građ-21
1. Kontakt	
1.1 Nadležna institucija	FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU
1.2 Nadležna organizaciona jedinica	Sektor poslovnih statistika - Odsjek industrije, građevinarstva i energije
1.3 Kontakt osoba	1) Nusreta Imamović 2) Edina Dulić
1.4 Funkcija kontakt osobe	1) Šef odsjeka za statistiku industrije, građevinarstva i energije 2) Stručni savjetnik za statistiku građevinarstva
1.5 Kontakt poštanska adresa	Zelenih beretki 26, 71 000 - Sarajevo
1.6 Kontakt e-mail adresa	1) nusreta.imamovic@fzs.ba 2) edina.dulic@fzs.ba
1.7 Broj telefona	1) +387 33 200 124 2) +387 33 407 037
1.8 Broj faksa	+387 (33) 226 151
2. Podaci o ažuriranju metapodataka	
2.1 Datum posljednje potvrde validnosti metapodataka	
2.2 Datum posljednje objave metapodataka	
2.3 Datum posljednjeg ažuriranja metapodataka	10.6.2019
3. Prezentacija statistike	
3.1 Opis metapodataka	Cilj Tromjesečnog izvještaja građevinarstva GRAĐ-21 je objava indeksa proizvodnje u građevinarstvu kao jednog od glavnih kratkoročno-poslovnih pokazatelja razvoja obima ukupne proizvodnje u sektoru građevinarstva. Proizvodnja u građevinarstvu se prikazuje tromjesečnom stopom promjene izračunatom iz desezoniranih indeksa i godišnjom stopom promjene izračunatom iz kalendarskih prilagođenih indeksa.
3.2 Klasifikacije koje se koriste u istraživanju	Klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010, Klasifikacija vrsta građevinskih objekata u BiH (KVGGO BiH) iz 2005.godine a usklađena sa "Classification of Types of Construction - CC", Final Version EUROSTAT, 1997.godina.

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

3.3 Sektor obuhvaćenog istraživanja	Okvir za listu preduzeća formiran je na osnovu podataka iz statističkog biznis registra SBR-a, a koji obuhvata aktivne poslovne subjekte iz oblasti građevinarstva, područje F Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010 kao i one poslovne subjekte koji nisu razvrstani u područje građevinarstva, ali imaju jedinice u sastavu koje se bave građevinskom djelatnošću.
3.4 Statistički koncepti i definicije	<ul style="list-style-type: none">• Vrijednost izvršenih građevinskih radova daje se na osnovu privremenih obračunskih situacija, unaprijed dogovorenih isplata prema stepenu dovršenosti radova, ili konačnog obračuna ako su radovi završeni bez obzira da li su pojedine obračunske situacije priznate i plaćene od naručioca radova ili nisu. Podaci o vrijednosti izvršenih radova prikazuju se prema Klasifikaciji vrsta građevinskih objekata KVGO. Iskazuju se samo podaci o radovima koji su ostvareni s vlastitim radnicima, bez radova koji su ustupljeni podizvođačima radova.• Prosječan broj radnika u izvještajnom tromjesečju izračunava se tako što se sabira broj radnika na kraju svakog mjeseca u tromjesečju i dijeli sa tri. Ne uključuju se radnici na godišnjem odmoru, bolovanju i sl. Radnici na gradilištima su radnici koji su direktno izvodili radove na gradilištu po osnovu radnog odnosa, ugovora o radu i pismenog ili usmenog sporazuma. Rukovodioci, radnici na poslovima nabavke, prodaje, kadrovskim i računovodstvenim poslovima se ne prikazivaju u kategoriju radnika na gradilištu.• Izvršeni efektivni sati rada u izvještajnom tromjesečju su sati koji se odnose na radnike koji su direktno izvodili radove na gradilištu po osnovu radnog odnosa, ugovora o radu ili nekog drugog sporazuma.• Broj i površina stanova se odnosi samo na stanove novogradnje i dogradnje potpuno novih stanova. Da ne bi došlo do višestrukog iskazivanja broja stanova iskazuju se samo stanovi koje izvještajna jedinica gradi po direktnom ugovoru sa investitorom (glavni izvođači radova).
3.5 Statistička jedinica	Izvještajne jedinice Tromjesečnog izvještaja građevinarstva su poslovni subjekti, odnosno pravne osobe i njihove registrirane lokalne jedinice koje su po svojoj glavnoj djelatnosti razvrstane u građevinsku djelatnost, tj. u područje F saglasno KD BiH 2010. Izvještajne jedinice su i one pravne osobe koje nisu razvrstane u građevinsku djelatnost, ali imaju dijelove koji se bave građevinskom djelatnošću.
3.6 Statistička populacija	Okvir za listu poslovnih subjekata formiran je na osnovu podataka iz Statističkog poslovnog registra (SPR-a) , koji obuhvata aktivne poslovne subjekte i njihove lokalne jedinice čija glavna djelatnost pripada području F-građevinarstvo Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010 i ima više od 10 uposlenih, kao i dijelovi negrađevinskih poslovnih subjekata koji se bave građevinskom djelatnošću, a koja su zadovoljili kriterije predviđene za ovo istraživanje.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

3.7 Referentno geografsko područje	Federacija Bosne i Hercegovine
3.8 Vremenska pokrivenost	<ul style="list-style-type: none">• Od 1999.godine do 2013.godine se publikovao set podataka koji se odnosio na podatke o vrijednostima ugovorenih i izvršenih radova, prosječnom broju radnika na gradilištu, efektivnim satima na gradilištu i ukupnom broju završenih stanova.• Od 2014.godine prikaz i interpretacija indeksa proizvodnje u građevinarstvu usklađena je sa EU propisima o kratkoročnim statistikama i preporukama o publikovanju indeksa proizvodnje u građevinarstvu.
3.9 Bazni period	Za baznu godinu se uzima 2015. godina.
4. Jedinica mjere	Indeksi proizvodnje u građevinarstvu i procentualne stope promjene
5. Referentni period	Referentni period je tromjesečje (tri mjeseca).
6. Institucionalni mandat (ovlaštenje)	
6.1 Pravni akti i drugi sporazumi	Zakonski i pravni temelj za provođenje predmetnih aktivnosti je sadržan u Zakonu o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 9/09), te u Planu provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH i u Četvrogodišnjem Programu. Članom 17. Zakona o statistici je propisano da se statistička istraživanja provode u vremenu određenom četvrogodišnjem Programom i razrađenim godišnjim Planom rada za budžetsku godinu.
6.2 Razmjena (posredovanje) podataka	Federalni zavod za statistiku je institucija koja je zvanično zadužena za izračun Indeksa proizvodnje u građevinarstvu za FBiH, a podaci se redovno dostavljaju Agenciji za statistiku BiH.
7. Povjerljivost	
7.1 Povjerljivost - politika	Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici U FBiH (Sl.novine FBiH, br.63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka.

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

7.2 Povjerljivost - postupanje sa podacima	<p>Podaci koji su prikupljeni, obrađeni i pohranjeni u svrhu izrade statističkih podataka smatraju se povjerljivim ako je putem tih podataka moguće neposredno ili posredno identificirati izvještajne jedinice čime se otkrivaju pojedinačni podaci. Izvještajna jedinica se neposredno identificira putem naziva i adrese, odnosno putem identifikacionog broja koji joj je zvanično dodijeljen. Posredna identifikacija je utvrđivanje identiteta izvještajne jedinice putem dedukcije, uzimajući u obzir sve mjere koje se mogu koristiti da bi se identificirala pomenuta izvještajna jedinica. Tokom obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašteni organi i ustanove, poduzeće sve neophodne mjere, organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korištenja u druge a ne u statističke svrhe.</p> <p>Lica koja imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa.</p>
8. Politika diseminacije	
8.1 Kalendar objavljivanja	<p>Kalendar objavljivanja je dostupan na web stranici Federalnog zavoda za statistiku krajem decembra tekuće godine za cijelu narednu godinu. U njemu korisnici mogu naći informacije o datumu objavljivanja podataka, broju statističkog izdanja, nazivu publikacije, vrsti statističkog izdanja i razdoblje na koje se odnosi.</p>
8.2 Pristup kalendaru objavljivanja (link)	<p>http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/01/KALENDAR-PUBLICIRANJA-2019.pdf</p>
8.3 Pristup korisnika	<p>Postojeći pravni okvir, definiran Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, određuje osnovne ciljeve i principe funkcioniranja zvanične statistike, kojima se Zavod ovlašćuje da proizvodi visokokvalitetnu zvaničnu statistiku i da je nepristrasno, nezavisno i blagovremeno učini dostupnom svim korisnicima istovremeno. Podaci dobijeni statističkim istraživanjima objavljuju se na web stranici Zavoda u statističkim publikacijama (http://fzs.ba/index.php/publikacije/) i u bazi podataka (http://www.px-web.fzs.gov.ba/).</p>
9. Učestalost diseminacije podataka	<p>Tromjesečno</p>
10. Dostupnost i razumljivost	
10.1 Saopćenja	<p>Indeksi proizvodnje u građevinarstvu</p> <p>http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/gradevinarstvo/</p>
10.2 Publikacije	<p>Mjesečni statistički pregled FBiH</p> <p>http://fzs.ba/index.php/publikacije/mjesečni-bilteni/</p>

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

10.3 On-line baza podataka	Podaci o statistici proizvodnje u građevinarstvu su dostupni u on-line bazi podataka FZS-a.
10.4 Pristup mikro podacima	<p>Članom 39. Zakona je propisano:</p> <p>"U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.</p> <p>O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim licima te da će ih nakon upotrebe uništiti.</p> <p>Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje."</p> <p>U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.</p>
10.5 Drugo	
10.6 Dokumentacija o metodologiji	Ne postoji zvanično usvojena Metodologija za izračun indeksa proizvodnje u građevinarstvu. Koncepti i definicije koje se primjenjuju u ovom istraživanju u F BiH usklađeni su s konceptima i definicijama iz Metodologije za kratkoročno poslovne statistike EU-a (Tema 4, ISSN 1725-0099, Europska zajednica 2006.) i Uredbe Komisije (EZ-a) br. 1503/2006. o definicijama varijabli, popisu varijabli i učestalosti prikupljanja podataka.
10.7 Dokumentacija o kvalitetu	Ne postoji izvještaj o kvalitetu.
11. Upravljanje kvalitetom	
11.1 Osiguranje kvaliteta	<p>Prema Zakonu o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine i na osnovu značaja statistike Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za statistiku ima obavezu da obezbjeđuje kvalitetne statističke podatke. U svom radu na proizvodnji pouzdanih, relevantnih i međunarodno uporedivih statističkih podataka Federalni zavod za statistiku nastoji da statističku proizvodnju potpuno uskladi sa Kodeksom prakse evropske statistike (CoP).</p> <p>http://fzs.ba/wp-content/uploads/2017/12/Izvjestaj-o-u-skla%C3%84%E2%80%98nosti-zvani%C3%84%C5%A4ne-statistike-Federacije-BiH-sa-KoP-EU_-decembar_2017.pdf</p>
11.2 Procjena kvaliteta	
12. Relevantnost	

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

12.1 Korisničke potrebe	Osим za potrebe izvještavanja Eurostata, ovi podaci se koriste i za potrebe Ministarstva finansija Federacije BiH, organa lokalne samouprave, Privredne komore Federacije BiH, Centralne banke BiH, Direkcije za ekonomsko planiranje i drugih istraživačkih i obrazovnih institucija, medija, fizičkih lica i dr.
12.2 Zadovoljstvo korisnika	Ne provodi se Anketa o zadovoljstvu korisnika podataka Tromjesečnog istraživanja u građevinarstvu (GRAD-21). Zadovoljstvo korisnika podataka FZS se analizira putem Ankete o zadovoljstvu korisnika koja se godišnje provodi, čiji je cilj dobijanje informacija o zadovoljstvu korisnika kvalitetom proizvoda i usluge, te sagledavanju potreba korisnika. Rezultati ankete dostupni na web stranici FZS http://fzs.ba/index.php/o-nama/kvalitet-u-statistici/
12.3 Kompletnost podataka	
13. Tačnost i pouzdanost procjene	
13.1 Opća tačnost procjene	
13.2 Greška uzorkovanja	
13.3 Neuzoračka greška	
14. Pravovremenost i tačnost objave	
14.1 Pravovremenost	Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka u formi redovnog tromjesečnog saopćenja.
14.2 Tačnost	Svi rokovi za objavljivanje su ispoštovani u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.
15. Usklađenost i uporedivost	
15.1 Uporedivost - geografska	
15.2 Vremenska uporedivost	Metodologija istraživanja je od 2010. u potpunosti harmonizirana sa onom koja je propisana Uredbom Vijeća (EZ) br. 1165/98 (aneks B), o kratkoročnim poslovnim statistikama iz 1998. i njenim izmjenama i dopunama, kao i preporukama Eurostata iz ove statističke oblasti.
15.3 Usklađenost - cross domain	
15.4 Usklađenost - interna	Objavljeni podaci su međusobno usklađeni.
16. Troškovi i opterećenje	Nemamo podatke o troškovima za statističku instituciju. Ne provodi se istraživanje o mjerenu opterećenosti izvještajnih jedinica.
17. Revizija podataka	
17.1 Revizija podataka - politika	Ne postoji zvanična politika revizije
17.2 Revizija podataka - praksa	
18. Statistička obrada	

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

Federalni zavod za statistiku

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

18.1 Izvor podataka	Podaci se prikupljaju cut-off metodom uzorkovanja tj. od izvještajnih jedinica sa 10 i više uposlenih ili 500.000 KM i više dodane vrijednosti (Poslovni subjekti i lokalne jedinice) koje su registrirane u Statističkom poslovnom registru SPR-u u području F-građevinarstvo. Izvještajne jedinice su i oni poslovni subjekti koji nisu razvrstani u građevinsku djelatnost ali imaju dijelove koji se bave građevinskom djelatnošću.
18.2 Učestalost prikupljanja podataka	Tromjesečno
18.3 Prikupljanje podataka	Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom (poštom, mailom ili faksom).
18.4 Validacija podataka	Unosom u bazu podataka vrši se uobičajena kontrola podataka koja je zasnovana na logičkoj i računskoj kontroli svih unesenih podataka. Nakon obrade podataka vrši se kontrola izračunatih indeksa u skladu sa prikupljenim podacima i očekivanim promjenama.
18.5 Kompilacija podataka	
18.6 Prilagođavanje	U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od istog perioda prethodne godine (godišnje poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u kalendarski prilagođenom obliku indeksa proizvodnje u građevinarstvu ili iz njih izračunatih stopa rasta.
19. Komentar	